

Ressurser og materiell til
BØNNEUKEN FOR KRISTEN ENHET
og resten av året.

2025

Johannes 11,17-27

Tilrettelagt og utgitt i fellesskap av
Det pavelige Råd for fremme av Kristen Enhet
Og Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd

INNHOOLD

Til dere som organiserer Bønneuken for kristen enhet.....	3
Bibelteksten 2025	4
Presentasjon av tema for Bønneuken 2025	5
Forberedelsen av materialet til Bønneuken 2025	8
Ordning for økumenisk gudstjeneste	
Til de som forbereder gudstjenesten	9
Ordning for økumenisk gudstjeneste.....	11
Bibelstudium og bønner for “de åtte dagene”	17
Tillegg: Presentasjon av Bose-fellesskapet	33

TIL DERE SOM ORGANISERER BØNNEUKEN FOR KRISTEN ENHET

Arbeid for enhet gjennom hele året

Bønneuken for kristen enhet har på den nordlige halvkule vanligvis blitt arrangert 18.-25. januar. Disse datoene ble foreslått av Paul Wattson i 1908 fordi de dekker tidsrommet mellom minnedagene for Peter og Paulus, og dermed har en symbolsk betydning. På den sørlige halvkule, derimot, der januar er en utpreget feriemåned, velger kirkene gjerne andre datoer for å markere Bønneuken. Et eksempel er rundt pinse, slik det opprinnelig ble foreslått av Faith and Order-bevegelsen i 1926. Pinse er jo også en tid med sterk symbolverdi for kristen enhet.

Men arbeidet for kristen enhet må ikke være avgrenset til en uke hvert år. Vi oppfordrer dere derfor ikke bare til å være fleksible med hensyn til dato, men også til å se det materialet vi presenterer her, som en utfordring til å markere fellesskapet mellom kirkene, og til gjennom hele året å be sammen om full enhet etter Kristi vilje.

Tilpassing av teksten

Ressursene i dette dokumentet legges fram i full forståelse om at dere, når det er mulig, kan gjøre tilpasninger til bruk på lokalt nivå. Det bør tas hensyn til både lokale gudstjeneste-tradisjoner, liturgisk praksis og den øvrige sosiale og kulturelle sammenhengen dere står i. Ideellt sett bør en slik lokal tilpassing skje i en økumenisk ramme. Noen steder vil det allerede finnes slike økumeniske strukturer som kan ta ansvar for nødvendige justeringer. Andre steder håper vi at behovet for tilpassing kan skape grobunn for å lage slike strukturer.

Bruk av materialet for Bønneuken

- Kirker og forsamlinger som ønsker å markere Bønneuken ved å feire en felles gudstjeneste, kan benytte seg av «Ordning for økumenisk gudstjeneste» (s.10).
- Kirker og forsamlinger kan også gjerne benytte materialet fra Bønneuken i deres egne gudstjenester. Bønner fra den økumeniske gudstjenesten, fra «de åtte dagene» eller fra utvalget av tilleggsressurser, kan brukes slik det måtte passe i den aktuelle setting.
- Forsamlinger som markerer Bønneuken med daglige gudstjenester gjennom uken, kan bruke materialet fra «de åtte dagene» til disse samlingene.
- De som ønsker å gjennomføre bibelstudier over Bønneukens tema, kan bruke bibeltekstene og kommentarene fra “de åtte dagene” som utgangspunkt. De daglige samtaler kan avsluttes med forbønn.
- De som ønsker å be alene, kan få hjelp av dette materialet til å be konkrete og spesifikke bønner. De tar del i en verdensvid familie av troende som sammen ber om at enheten i Kristi kirke skal bli synlig.

BIBELTEKSTEN 2025

Johannes 11,17-27

Da Jesus kom fram, fikk han vite at Lasarus alt hadde ligget fire dager i graven. Betania ligger like ved Jerusalem, omtrent femten stadier fra byen, og mange av jødene var kommet til Marta og Maria for å trøste dem i sorgen over broren. Da Marta hørte at Jesus kom, gikk hun for å møte ham. Maria ble sittende hjemme. Marta sa til Jesus: «Herre, hadde du vært her, var ikke broren min død. Men også nå vet jeg at alt det du ber Gud om, vil han gi deg.» «Din bror skal stå opp», sier Jesus. «Jeg vet at han skal stå opp i oppstandelsen på den siste dag», sier Marta. Jesus sier til henne: «Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø. Tror du dette?» «Ja, Herre», sier hun, «jeg tror at du er Den salvede, Guds Sønn, han som skal komme til verden.»

PRESENTASJON AV TEMA FOR BØNNEUKEN 2025

“Tror du dette?”

(Lukas 10,27)

Bønnene og refleksjonene for Bønneuken for kristen enhet er denne gangen utarbeidet av brødrene og søstrene i klostetsamfunnet Bose i Nord-Italia. I år markeres det 1700-årsjubileum for det første kristne økumeniske kirkemøte, holdt i Nikea, nær Konstantinopel i år 325 e.Kr. Denne minnemarkeringen gir en unik mulighet til å reflektere over og feire vår felles kristne tro, slik den kommer til uttrykk i trosbekjennelsen som ble formulert under dette konsilet; en tro som fortsatt er levende og fruktbar i våre dager.

Bønneuken for kristen enhet 2025 inviterer oss til å trekke veksler på denne fellesarven og til gå dypere inn i troen som forener alle kristne.

Kirkemøtet i Nikea

Kirkemøtet i Nikea ble sammenkalt av keiser Konstantin. Ifølge tradisjonen deltok 318 kirkefedre, de fleste fra Østen. Kirken, som nettopp hadde kommet ut av skjul og forfølgelse, hadde for alvor begynt å erfare hvor vanskelig det var å dele samme tro i datidens forskjellige kulturelle og politiske sammenhenger. Å komme til enighet om teksten til trosbekjennelsen ble et spørsmål om å definere de essensielle felles grunnsteinene nødvendige for å bygge lokale trossamfunn som anerkjente hverandre som søsterkirker, med respekt for hverandres mangfold.

I de foregående tiårene hadde det oppstått uenigheter blant de kristne som noen ganger eskalerte til alvorlige konflikter. Disse tvistene handlet om så vidt forskjellige saker som: Kristi natur i forhold til Faderen; spørsmålet om å fastsette en dato for påskefeiringen og dens forhold til den jødiske påsken; motstand mot teologiske standpunkt ansett som vranglære; og spørsmålet om hvordan troende som hadde forlatt troen under tidligere års forfølgelser, skulle reintegreres.

Den godkjente teksten til trosbekjennelsen brukte førsteperson flertall, "Vi tror ...". Denne formen la vekt på å uttrykke en felles tilhørighet. Trosbekjennelsen ble inndelt i tre deler viet til treenighetens tre personer, etterfulgt av en konklusjon som avviste standpunkter som ble ansett som kjetterske. Teksten til denne trosbekjennelsen ble senere revidert og utvidet på konsilet i Konstantinopel i 381 e.Kr., hvor fordømmelsene ble fjernet. Dette er formen for trosbekjennelsen som kristne kirker i dag anerkjenner som den nikensk-konstantinopelske trosbekjennelsen, ofte bare kalt den nikenske trosbekjennelsen.

Fra 325 til 2025

Selv om konsilet i Nikea fastsatte hvordan datoen for påsken skulle beregnes, førte påfølgende tolkningsforskjeller til at høytiden ofte ble markert på forskjellige datoer i øst og vest. Selv om vi fortsatt venter på dagen da vi på ny vil ha en felles årlig feiring av påsken, vil festen i dette jubileumsåret 2025 – ved en lykkelig tilfeldighet – bli feiret på samme dato av kirker både i øst og vest.

Betydningen av de frelsende begivenhetene som alle kristne vil feire 1. påskedag, 20. april 2025, har ikke endret seg i løpet av sytten århundrer. Bønneuken for kristen enhet er en mulighet for kristne til på nytt å utforske denne levende arven og tilegne seg den i vår moderne kultur – en kultur som er enda mer mangfoldig i dag enn den var på Nikea-kirkemøtets tid. Å leve ut den apostoliske troen i fellesskap i dag innebærer ikke å gjenåpne datidens teologiske kontroverser, som har fortsatt opp gjennom århundrene, men snarere på nytt, og med ydmykhet, se nærmere på det Skrift-grunnlaget og de kirkelige erfaringene som førte til kirkemøtet og dets beslutninger.

Bibelteksten for bønneuken

Det er med dette bakteppet at årets bibeltekst ble valgt – Joh 11,17-27. Temaet for uken, "Tror du på dette?" (v. 26), er fra dialogen mellom Jesus og Marta da Jesus besøkte Marta og Marias hjem i Betania etter deres bror Lasarus' død, slik evangelisten Johannes forteller.

I begynnelsen av kapitlet sier evangelieteksten at Jesus var glad i Marta, Maria og Lasarus (v. 5). Men da han fikk høre at Lasarus var alvorlig syk, erklærte Jesus at hans sykdom "ikke ville føre til døden", men at ved den skulle «Guds sønn bli herliggjort» (v. 4) Og han ble værende der han var i to dager til. Da Jesus til slutt ankom Betania, til tross for advarsler om at han risikerte å bli steinet der (v. 8), hadde Lasarus «alt ligget fire dager i graven» (v. 17). Martas ord til Jesus uttrykker skuffelse over hans sene ankomst, og inneholder kanskje også en bebreidelse: «Herre, hadde du vært her, var ikke broren min død» (v. 21). Dette utsagnet blir imidlertid umiddelbart etterfulgt av en tillitserklæring til Jesu frelsende kraft: «Men også nå vet jeg at alt det du ber Gud om, vil han gi deg» (v. 22). Når Jesus forsikrer henne om at broren hennes vil stå opp igjen (v. 23), svarer hun ved å bekrefte sin tro og religiøse overbevisning: «Jeg vet at han skal stå opp i oppstandelsen på den siste dag» (v. 24). Jesus leder henne et skritt videre, erklærer sin makt over liv og død og tilkjenner sin identitet som Messias. «Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø» (v. 25-26). Etter denne forbløffende erklæringen utfordrer Jesus Marta med et veldig direkte og dypt personlig spørsmål: "Tror du dette?" (v. 26.)

I likhet med Marta kunne ikke de første generasjonene av kristne forbli likegyldige eller passive når Jesu ord rørte og ransaket hjertene deres. De søkte oppriktig å gi et forståelig svar på Jesu spørsmål: «Tror du dette?» Kirkefedrene i Nikea strebet etter å finne ord som kunne favne hele inkarnasjonens mysterium og Jesu lidelseshistorie, død og oppstandelse. Mens de venter på hans gjenkomst, er kristne verden over kalt til sammen å vitne om denne oppstandelsestroen. Den er for dem kilden til håp og glede som skal forkynnes for alle folkeslag.

Økumenisk feiring av Guds ord

I dette jubileumsåret for kirkemøtet i Nikea er den økumeniske gudstjenesten under bønneuken sentrert rundt troens betydning og om bekreftelsen av tro, både personlig "jeg tror" og kollektivt "vi tror". Bibelteksten som bønneukens tema er hentet fra, med sitt utfordrende spørsmål «Tror du dette?», forkynnes i en dialog mellom tre tekstlesere og forsamlingen. Etter en kort introduksjon til det første økumeniske kirkemøtet, leder en åpningsbønn inspirert av Clemens av Roma (ca. 35-99 e.Kr.) inn i tekstlesninger fra Det gamle testamentet og Det nye testamentet.

Etter prekenen fortsetter dialogen mellom tekstlesere og forsamling, som gjenspeiler dialogen mellom Jesus og Marta. Deltakerne inviteres til å feire sin felles tro ved å motta et stearinlys og dele flammen med hverandre som et tegn på lyset fra den oppstandne Kristus. Deretter fremsier de den nikenske trosbekjennelsen sammen.

Forbønnen, basert på patristiske¹ skrifter fra det andre til det åttende århundre, er en invitasjon til å vokse i tro, og å sammen bære vitnesbyrd om Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd, i verden. Alle som er tilstede ber så Herrens bønn sammen og blir sendt ut med en velsignelse.

Ressurser for hver dag i bønneuken

Tekstene som er gitt for personlig eller felles bønn for hver av de åtte dagene inkluderer to skriftlesninger og en salme. De daglige bibeltekstene fremhever nøkkelutsagn fra den nikenske trosbekjennelsen.

Dag 1: Farskjærligheten og omsorgen fra Gud som styrer universet

Dag 2: Skapelsen som Guds verk

Dag 3: Sønnens inkarnasjon

Dag 4: Påskemysteriet: Jesu lidelse, død og oppstandelse

Dag 5: Den Hellige Ånd, giveren av liv og glede

Dag 6: Kirken: De troendes fellesskap

Dag 7: Dåp til Herrens død og oppstandelse

Dag 8: Å vente på Riket og det kommende livet

I stedet for nyskrevne refleksjoner for hver dag, følges bibeltekstene av korte patristiske lesninger fra ulike geografiske områder og kirkelige tradisjoner (greske, syriske, armenske og latinske). Formålet med å velge ut disse korte tekstene, de fleste fra det første årtusen, er å gi et innblikk i kristen refleksjon fra den tiden. Og dermed bidra til å plassere Kirkemøtets definisjoner både i de kontekstene som ga opphav til dem og de som ble påvirket av dem. Hver dags forbønn og ettertanke inviterer oss til å virkeliggjøre innholdet i troen som er delt og feiret verden rundt gjennom tidene, og i den finne en grunn for takknemlighet.

---

¹ Av tidlige kristne forfattere.

FORBEREDELSEN AV MATERIALET FOR BØNNEUKEN 2025

Den internasjonale gruppen som ble utpekt til å ferdigstille materialet til Bønneuken 2025, ble sammenkalt av Det pavelige Råd for fremme av Kristen Enhet og Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd. Delegationene fra disse to gruppene møttes i Bose-klosteret i Italia mellom 11.-15 september 2023.

Oppgaven med å forberede materialet hadde blitt betrodd Bose-fellesskapet, og en gruppe brødre og søstre tok på seg arbeidet med å utarbeide den første skissen. Under møtene som ble holdt i Bose, samarbeidet denne gruppen med de internasjonale representantene om ferdigstillingen av tekstene. Møtene ble koordinert av Revd Dr Mikie Roberts fra Kirkenes Verdensråd i Genève og Revd Fr Martin Browne OSB fra Det pavelige råd for fremme av Kristen Enhet i Roma.

Deltakere i den internasjonale gruppen

Revd Fr Martin Browne OSB	Dicastery for Promoting Christian Unity (Roma)
Sr Leticia Candelario Lopez FMVD	Verbum Dei Missionary Fraternity (Singapore)
Revd Fr Miguel Desjardins CCN	Bishops' Conference of France (Paris)
Revd Dr Philip Halikias	Hellenic College Holy Cross (Brookline MA)
Dr Andrej Jeftić	World Council of Churches (Genève)
Revd Dr Mikie Roberts	World Council of Churches (Genève)
Pastor Dr Jochen Wagner	Association of Christian Churches of Germany (Frankfurt)
Dr Clare Watkins	University of Roehampton (London)

Deltakere i arbeidsgruppen fra Bose-fellesskapet

Br Sabino Chialà *Prior*
Br Guido Dotti
Sr Sylvie Maubon
Br Matteo Nicolini Zani

ØKUMENISK GUDSTJENESTE

Til de som forbereder gudstjenesten

I år ble den økumeniske gudstjenesten forberedt av Bose-fellesskapet, et økumenisk klosterfellesskap av brødre og søstre i Nord-Italia. Vi markerer i år at det har gått 1700 år siden det første kirkemøtet i Nikea, og den nikenske trosbekjennelsen² utgjør derfor kjernen i denne gudstjenesten. Som et uttrykk for dette vil årets tekstlesninger fokusere på tro.

I Bose blir klosterlivet formet av tidebønnenes rytme. Når klokkene kaller brødre, søstre og gjester til bønn, samles alle i kirken. Dersom de lokale forhold tillater det, foreslår vi at de som skal delta på gudstjenesten, ved ankomst blir ønsket velkommen og samlet i mindre grupper på forskjellige steder i gudstjenesterommet. Gudstjenesten åpner med at alle deretter samler seg for å meditere over åpningsskriftsstedet og grunne på historien om Martas bekjennelse av troen på Jesus slik det er fortalt i Johannes 11,17-27. I et øyeblikk av stillhet, som gjenspeiler praksisen til Bose-klosteret, blir alle kalt til å sitte med Jesu utfordrende spørsmål til Marta: «Tror du dette?» Vel vitende om at ulike sammenhenger har ulike begrensninger i forhold til hva som er praktisk gjennomførbart, foreslår vi likevel at denne stunden i stillhet gjøres betydelig i lengde – opptil fem minutters varighet.

Som en respons til proklamasjonen av Ordet, bekrefter vi vår felles tro i en høytidelig opplesning av den nikenske trosbekjennelsen. Dette øyeblikket blir markert med delingen av Kristi lys, symbolisert ved tente stearinlys. Stearinlysene deles ut og lyset sprer seg forfra og beveger seg gjennom fellesskapet. Vi står sammen som verdens lys, forent i kjærlighet, mens vi bekrefter: «Vi tror...» På slutten av gudstjenesten blir de tente lysenes samlet i en egnet og trygg beholder eller stake, der de sammen brenner som en påminnelse om vårt vedvarende kall til kristen enhet.

Et annet særtrekk ved årets gudstjeneste er inkluderingen av tekster skrevet av tidlige kristne forfattere, særlig i forbønns-delen. For søstrene og brødrene som tilhører Bose-fellesskapet er disse forfatterne en levende kilde for deres felles liv. Disse tekstene gjenspeiler ikke bare trosarven før og etter Nikea, men også mangfoldet av språk, kultur og spiritualitet som preget den tidlige kirken.

Tekstene som er tildelt lederen (L) kan fordeles mellom ulike prester eller representanter fra de ulike kirkene som er til stede. Likeledes kan tekster tildelt en tekstleser (T) fordeles på flere personer.

Utsendelsen og velsignelsen kan kunngjøres i fellesskap av prester eller representanter for de forskjellige tilstedeværende trossamfunnene.

En merknad om versjonen av trosbekjennelsen inkludert i disse ressursene:

Trosbekjennelsen inkludert i den økumeniske gudstjenesten er den nikensk-konstantinopelske trosbekjennelsen som vanligvis brukes under generalforsamlingene til Kirkenes Verdensråd og andre økumeniske arrangement. Når teksten refererer til Den Hellige Ånd, utelates den såkalte *filioque*-setningen, «og Sønnen», etter frasen «som utgår fra Faderen». Denne setningen ble ikke inkludert i teksten til trosbekjennelsen som ble vedtatt på konsilet i Nikea (325) eller ved konsilet i Konstantinopel (381). Men den ble lagt til i Vesten i det sjette århundre for å understreke Sønnens guddommelighet i møte med den arianske vranglæren. Denne inkludering har vært kilde til uenighet mellom øst og vest i mange århundrer, og

---

² Se merknaden på slutten av dette avsnittet om versjonen av trosbekjennelsen som brukes i gudstjenesten.

har vært gjenstand for viktige økumeniske diskusjoner de siste tiårene. Teksten utelater også *Deum de Deo*-formuleringen - "Gud av Gud" - når den refererer til Sønnen. Denne setningen ble inkludert i den nikenske trosbekjennelsen, men utelatt fra versjonen som ble vedtatt i Konstantinopel i 381.

En rapport fra 1981 utgitt av Faith and Order-kommisjonen i Kirkenes Verdensråd, hvorav Den romersk-katolske kirke er et fullverdig medlem, anbefalte: "Den opprinnelige formen til den tredje artikkelen i trosbekjennelsen, uten *filioque*, bør overalt anerkjennes som den normative og gjenopprettes. Med den formuleringen blir kristenheten i stand til å bekjenne sin felles tro på Den Hellige Ånd".³ Mens *filioque*-setningen forblir en del av den liturgiske tradisjonen til de latinske og noen andre vestlige kirker, utelater biskoper av Roma den når de fremsier trosbekjennelsen i økumeniske møter med ledere av østlige kirker. Et dokument fra Vatikanet utgitt i 1995 erklærte: «Den katolske kirke anerkjenner den konsiliære, økumeniske, normative og ugjenkallelige verdien av trosbekjennelsen som blir fremsatt på gresk i Konstantinopel i 381 av det andre økumeniske konsil, som uttrykk for kirkens og alle kristnes felles tro. Ingen trosbekjennelse som er særegen for en spesiell liturgisk tradisjon, kan motsi dette uttrykket for troen som den udelte kirken lærer og bekjenner seg til.»⁴

---

³ WCC Faith & Order Paper 103, Spirit of God, Spirit of Christ: Ecumenical Reflections on the Filioque Controversy (1981).

⁴ Pontifical Council for Promoting Christian Unity, The Greek and Latin Traditions regarding the Procession of the Holy Spirit (1995).

Ordning for økumenisk gudstjeneste

- L Leder
T Tekstleser
F Forsamling

Invitasjon

Fra gudstjenestelokalets hovedinngang

L: Velsignet være vår Gud til alle tider.

F: **Nå og i all evighet. Amen.**

L: Kom, la oss tilbe Gud, vår konge.

F: **La oss tilbe Kristus iblant oss, vår konge og vår Gud.**

L: Kom, la oss bøye oss ned for Herren, vår konge og vår Gud.

F: **Hellige Gud, hellig og sterk, hellig og udødelig, forbarm deg over oss.**

T1: Da Jesus kom fram til Betania, fikk han vite at Lasarus alt hadde ligget fire dager i graven.

Bevegelsen inn i hoveddelen av gudstjenesterommet begynner.

T2: Da Marta hørte at Jesus kom, gikk hun for å møte ham. Maria ble sittende hjemme.

T3: Marta sa til Jesus: «Herre, hadde du vært her, var ikke broren min død. Men også nå vet jeg at alt det du ber Gud om, vil han gi deg.»

F: **«Din bror skal stå opp», sier Jesus.**

T1: «Jeg vet at han skal stå opp i oppstandelsen på den siste dag», sier Marta.

F: **Jesus sier til henne: «Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø.»**

T2: Tror du dette?

Pause

T3: Tror du dette?

Pause

T1: Tror du dette?

Lenger pause

(Job 11,17-26)

Salme

T: For 1700 år siden kjempet de kristne med trosspørsmål, forvirring og vanskeligheter. Som et resultat av disse kampene kunne de sammen forkynne sin tro med ordene til den nikenske trosbekjennelsen. I dag samles vi som et fellesskap av kristne fra ulike kulturer og konfesjoner for å feire vår felles tro.

Kristus er midt iblant oss.

F: Han var. Han er. Og skal alltid være.

Velkomstord fra vertskapet.

Åpningsbønn

F: Kyrie, eleison! Herre, forbarm deg over oss!

T1: O Skaper og vokter hver ånd,
du som forøker menneskeslekten på jorden,
la alle folkeslag få vite at du alene er Gud,
og Jesus Kristus er din Sønn,
og vi er alle ditt folk, flokken på din beitemark. **R̄**

F: Kyrie, eleison! Herre, forbarm deg over oss!

T2: Herre, vi ber deg: Kom oss til hjelp.
Frels dem som er plaget blant oss,
forbarm deg over de fortvilte,
vis ditt ansikt til dem som er i nød. **R̄**

F: Kyrie, eleison! Herre, forbarm deg over oss!

T3: Herre, trofast gjennom alle tider,
rettferdig i dine dommer, nådefull og barmhjertig,
tilgi oss våre overtredelser og rens oss i din Sannhet,
led våre skritt til å vandre i hellighet og rettferdighet. **R̄**

F: Kyrie, eleison! Herre, forbarm deg over oss!

T4: Herre, la ditt ansikt lyse over oss i fred til vårt beste,
gi oss og alle som bor på jorden, fred og fordragelighet.
Gi våre ledere visdom og forstand,
og styr deres råd, så de kan utøve sin myndighet med rettferdighet og fred. **R̄**

F: Kyrie, eleison! Herre, forbarm deg over oss!

(jf. Clemens av Roma [ca. 35-99])

Lytte til Guds Ord

Første tekstlesning, Det gamle testamentet   *5. Mosebok 6,4-9*

Hør, Israel! Herren er vår Gud, Herren er én. Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din makt. Disse ordene som jeg pålegger deg i dag, skal du bevare i ditt hjerte. Du skal gjenta dem for dine barn og snakke om dem når du sitter i ditt hus og når du går på veien, når du legger deg og når du står opp. Du skal binde dem om hånden som et tegn og ha dem på pannen som et merke. Du skal skrive dem på dørstolpene i huset ditt og på portene dine.

Salme 131

🕊 Vent på Herren fra nå og til evig tid!

Herre, mitt hjerte er ikke hovmodig,
mine øyne er ikke stolte. 🕊
Jeg går ikke med tanker
som er for store og underfulle for meg. 🕊

Nei, jeg har fått min sjel til å bli stille og rolig,
som et lite barn hos sin mor.
Som det lille barnet, slik er min sjel i meg. 🕊

Epistel-lesning   *1. Peters brev 1, 3 – 9*

Velsignet er Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde, til en arv som aldri forgår, aldri skitnes til og aldri visner. Den er gjemt i himmelen for dere, dere som i Guds kraft blir bevart ved tro så dere når fram til frelsen. Den ligger alt ferdig til å bli åpenbart ved tidens ende.

Derfor kan dere juble av glede, selv om dere nå en kort tid, om så må være, har det tungt i mange slags prøvelser. Slik blir troen deres prøvet. Selv forgiengelig gull blir prøvet i ild. Troen, som er mye mer verdt, må også prøves, så den kan bli til pris og herlighet og ære for dere når Jesus Kristus åpenbarer seg. Ham elsker dere, enda dere ikke har sett ham; ham tror dere på, enda dere nå ikke ser ham. Og dere jubler og er fylt av en glede så herlig at den ikke kan rommes i ord, for dere når troens mål: frelse for deres sjeler.

Responsorium

T: Stor er Herren, stor er hans makt.
F: **Stor er Herren, stor er hans makt.**

T: Hans visdom kjenner ingen grenser.
F: **Stor er hans makt.**

T: Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd.
F: **Stor er Herren, stor er hans makt.**

Tomas, en av de tolv, han som ble kalt Tvillingen, var ikke sammen med de andre disiplene da Jesus kom. «Vi har sett Herren», sa de til ham. Men han sa: «Det tror jeg ikke før jeg får se naglemerket i hendene hans og legge fingeren i det og stikke hånden i siden hans.»

Åtte dager senere var disiplene igjen samlet, og Tomas var sammen med dem. Da kom Jesus mens dørene var lukket. Han sto midt iblant dem og sa: «Fred være med dere.» Så sier han til Tomas: «Kom med fingeren din, se her er hendene mine. Kom med hånden og stikk den i siden min. Og vær ikke vantro, men troende!» «Min Herre og min Gud!» sa Tomas. Jesus sier til ham: «Fordi du har sett meg, tror du. Salige er de som ikke ser, og likevel tror.»

Stillhet/salme

Preken

Stillhet/salme/musikalsk mellomspill

Feiring av vår felles tro

Stearinlys deles ut mens lederen sier:

L: Jesus sa: «Jeg er verdens lys». I mange kristne tradisjoner får den dømte (eller fadder) overrakt et tent lys ved dåpen. Jesus kaller også sine etterfølgere til å være verdens lys. Vi er alle bærere av Kristi oppstandelseslys. Vi mottar dette lyset fra Kristus gjennom hverandre.

Når alle har fått et lys, tenner lederen det første lyset og deler lyset med dem som står i nærheten, som igjen deler lyset med hele forsamlingen.

L: Jesus sa til Marta, «Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø. Tror du dette?»

F: **«Ja, Herre, jeg tror at du er Den salvede, Guds Sønn, han som skal komme til verden».**

Hver person tenner sin nestes lys. Mens de gjør det, sier de «Kristi lys». Når alle lysene er tent, fortsetter lederen:

L: La oss elske hverandre, slik at vi med ett sinn kan bekjenne den tro vi alle er døpt til:

F: **Vi tror på én Gud, den allmektige Far,
som har skapt himmel og jord, alt synlig og usynlig.**

**Vi tror på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn,
født av Faderen før alle tider,
Gud av Gud, lys av lys, sann Gud av sann Gud,
født, ikke skapt, av samme vesen som Faderen.
Ved han er alt blitt skapt. For oss mennesker og til vår frelse**

steg han ned fra himmelen,
og ved Den hellige ånd og av jomfru Maria
ble han menneske av kjøtt og blod.
Han ble korsfestet for oss under Pontius Pilatus,
led og ble begravet, oppstod den tredje dag etter Skriftene
og fór opp til himmelen,
sitter ved Faderens høyre hånd,
skal komme igjen i herlighet
for å dømme levende og døde,
og hans rike skal være uten ende.

Vi tror på Den hellige ånd,
som er Herre og gjør levende,
som utgår fra Faderen,
tilbes og æres sammen med Faderen og Sønnen,
og som har talt gjennom profetene.
Vi tror på én hellig, allmenn og apostolisk kirke.
Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse
og venter de dødes oppstandelse
og et liv i den kommende verden.
Amen.

Forbønn

T1: For alle ting ble skapt ut av intet, og deres vesen ville igjen synke ned i intet, hvis ikke alle tings opphavsmann holdt det oppe ved sin mektige hånd. (*Gregor den store [ca. 540-604]*)

T2: Livets Herre, vi mottar hele skaperverket fra din hånd og ved ditt forsyn. Lær oss å leve i din verden med omsorg og rettferdighet for alt det du har skapt.

F: Vi tror, hjelp oss i vår vantro!

T1: Jeg kaller dette tro: det klare lyset som av nåde gryr i sjelen, som styrker hjertet og gir håpets gave. (*Isak av Ninive [7. århundre]*)

T2: Barmhjertige Gud, gi oss håpets gave i overflod i en verden som er plaget av strid og uenighet. Styrk ditt folk som er tynget av apati og splittelse.

F: Vi tror, hjelp oss i vår vantro!

T1: Hva er det da å undres over at vi, når vi kommer til Gud, aller først bekjenner at vi tror. For uten dette kan ikke engang et vanlig liv leves. (*Rufinus av Aquileia [ca. 344-411]*)

T2: Nådige Gud, tilgi oss for de gangene vi har mislyktes i å leve et vanlig liv som kristne. Dra oss dypere inn i troen på deg, slik at vi kan vitne for verden.

F: Vi tror, hjelp oss i vår vantro!

T1: La troen seire. En tro som leder sinnet til tillit, en tro som ikke springer ut av menneskelig logikk, men som er en frukt av Den hellige ånd. (*Basilus av Cæsarea [ca. 330-378]*)

T2: Himmelske Trøster, vi ber om at vi må stole mer på din visdoms gave enn på vår egen kløkt.

F: Vi tror, hjelp oss i vår vantro!

T1: Hans lys viste seg og fikk fengselets mørke til å forsvinne, helliget vår fødsel, og tilintetgjorde døden, og løste lenkene vi satt fast i. (*Ireneus av Lyon [ca. 135-198]*)

T2: Barmhjertige Herre, led oss til å arbeide sammen slik at vi kan bringe ditt lys og din frihet overalt hvor det finnes mørke og undertrykkelse, lidelse og urettferdighet.

A: Vi tror, hjelp oss i vår vantro!

L: Som Jesu brødre og søstre ber vi sammen slik han lærte oss:

A: Vår Far .....

Salme

Avslutningsbønn (*fra Bose-felleskapet*)

L: Gud, vår Far, ta imot vår takk og lovprisning for det som allerede forener kristne i bekjennelsen til Herren Jesus og vitnesbyrdet om ham. Fremskynd den dagen da alle kirker vil anerkjenne hverandre i det ene fellesskapet som du har villet, og som din Sønn har bedt til deg om i Den Hellige Ånds kraft. Hør oss, du som lever og hersker nå og i all evighet.

F: Amen.

Utsendelse

L: La oss velsigne Herren

F: Gud være lovet.

L: Må han som er vår fred og som har gjort oss til ett, gi at vi kan bære hverandre fram for Faderen i den ene Ånd.

F: Amen.

REFLEKSJONER OG BØNNER FOR DE ÅTTE DAGENE: EN REISE GJENNOM DEN NIKENSKE TROSBEKJENNELSEN

DAG 1

Farskjærligheten og omsorgen fra Gud som styrer universet

Skriftlesninger

Jesaja 63,15-17
Salme 139,1-3, 13, 23, 24b
1 Korinterbrev 8,5-6

Patristisk⁵ lesning

Fra den greske tradisjonen

Se kjærlighetens mysterier, og da vil du skue Faderens favn, som Guds enbårne Sønn har åpenbart. Gud selv er kjærlighet, og gjennom kjærligheten betrakter vi ham. Og mens han i sin uutsigelige virkelighet er Fader, har han i sin medfølelse blitt mor for oss.

- **Klemens av Alexandria** [ca. 150-215], *Hvilken rik mann vil bli frelst?* 37:1-2

Til ettertanke:

1. Hvordan har du opplevd Guds faderlige omsorg og moderlige medfølelse i ditt eget liv?
2. Hva hindrer oss i å anerkjenne hvert enkelt menneske som Guds barn?
3. Hvordan påvirker det å anerkjenne Gud som alles Far vår oppfatning av og vårt forhold til andre?

Bønn

T/ Lovet og priset være du, Herre

Vi velsigner deg, o Herre, lysets Far:
fra deg kommer all god gave og all fullkommen gave. **T/**

Du har skapt verden og alt den inneholder, du er himmelens og jordens Herre.
Du gir alle dødelige liv og pust og alle ting. **T/**

---

⁵ Av tidlige kristne forfattere.

Du skapte alle jordens folkeslag.
For dem har du fastsatt tidens orden og grensene for deres område.
I menneskenes hjerte har du lagt tanken om evigheten **T/**

Himmelske Far, i samsvar med din store godhet
gir du oss en vei til liv gjennom loven og profetene.
Barmhjertige Far, i Jesus, din Sønn, forkynte du de gode nyhetene om himmelriket. **T/**

All trøsts Gud,
kall oss til å følge deg.
Styrk våre henders verk. **T/**

La oss be.
Barmhjertighetens Far,
forny vår tro på deg og bind oss sammen gjennom din
kjærlighet, slik at vi kan anerkjenne hverandre som dine barn og
komme sammen som ett.
Vi priser deg i Jesus Kristus, din enbårne Sønn, og
i Den hellige ånds samfunn.
AMEN.

Alternative patristiske lesninger

Fra den syriske tradisjonen

Hvilket menneske kan betrakte Gud med årvåken tanke, og skue hans majestet, og granske hans skjulte natur, og kan med sin forstands øye se på den rene og hellige natur, som ikke trenger noe? ... Han som ber og bønnfaller og oppfordrer alle mennesker til å leve. Han som lider for å gi oss liv, som søker for å finne oss, og som gleder seg mer over vår lykke enn vi selv. Han som stadig ber oss om å ta av sin rikdom og forsyne oss av hans forråds-kammer, for at vi skal bli rike gjennom hans skatter og ikke fattige. Han som ikke gleder seg så mye over sitt eget liv som over at vi lever.

- **Filoxenos av Mabbug** [ca. 440-523], *Diskurs 7*

Fra den latinske tradisjonen

Livets kilde er det høyeste gode, hvorfra livets midler deles ut til alle, mens han har livet i seg selv. Han mottar ikke fra noen som om han var i nød. Han gir andre det gode, snarere enn å låne av andre til seg selv, for han har ikke behov for oss ... Hva kan da være skjønnere enn å nærme seg ham, å hengi seg til ham? Hvilken glede kan være større? Hva mer kan den som har sett og fritt fått smake av kilden med levende vann, ønske seg?

- **Ambrosius av Milano** [c. 337-397], *Letters IV*, 11, 18

DAG 2

Skaperverket som Guds verk

Skriftlesninger

1. Mosebok 1,1-5
Salme 148,1.3.9-14
Romerne 8,19-23

Patristisk lesning

Fra den greske tradisjonen

Gud kan ikke sees med menneskelige øyne, men han blir sett og oppfattet gjennom sitt forsyn og sine gjerninger. På samme måte som at den som ser et fullt utrustet skip gå inn i havnen, antar at det har en los som styrer det, må vi oppfatte at Gud er hele universets los, selv om han ikke er synlig for våre legemlige øyne fordi han er ubegripelig.

- Theofilus av Antiokia [2nd århundre], *Ad Autolytus*, I:5

Til ettertanke:

1. Vi tror at Gud er til stede i hele skaperverket, selv om hans nærvær noen ganger kan være vanskelig å oppfatte.
2. Skaperverket er en gave fra Gud som utsettes for lidelse, ofte påført av mennesker. Hvordan kan vi bedre erkjenne vårt ansvar for å ta vare på og bevare det?
3. Hvis det er mulig, tilbring litt tid i naturen og tenk over hvordan den forbinder oss med Skaperen.

Bønn

T/ Lovet og priset være du, Herre!

Vi priser og takker deg,
du Gud av urokkelig kjærlighet,
for de store tegnene på din godhet
og din barmhjertighet mot hele
skaperverket. **T/**

Du har skapt alle ting.
Du har sagt at de er gode, for din Ånd bor i dem alle
og de tilhører deg, Herre, du som elsker de levende. **T/**

Vi bekjenner, Herre, din herlighet i universets enorme stjerneverk og i det minste frø med liv. Vi takker for
dine hendes verk
og skapelsen av alle mennesker. **T/**

Velsignet er du for luften som gir oss liv.
Velsignet er du for jorden som gir oss næring.
Velsignet er du for vannet som slukker vår tørst.
Velsignet er du for ilden som varmer oss. **T/**

Vi gir stemme til hele skaperverket og samler all sorg og glede,
vi ærer deg og takker deg.
Herre Gud, du har skapt alle ting,
og snart skal du forvandle dem og kle dem med din herlighet. **T/**

La oss be.
Herre Gud, lysets Far, styrk våre hjerter i forventning og håp når vi arbeider for enhet og sammen søker harmoni i hele skaperverket. La oss være brennende lamper inntil den dag da din Sønn kommer i herlighet sammen med alle sine hellige i det evige rike.
Velsignet er du, nå og i all evighet, og til alle tider.
AMEN.

Alternative patristiske lesninger

Fra den syriske tradisjonen

Den første boken som Gud ga til vesener med fornuft, er de skapte tings natur.
Opplæring ved hjelp av blekk ble lagt til etter syndefallet.
- **Isak av Ninive** [7. århundre], *First Collection*, 5

Fra den latinske tradisjonen

For alle ting ble skapt av intet, og deres vesen ville igjen synke ned i intet, hvis ikke alle tings opphavsmann holdt det ved sin mektige hånd.
- **Gregor den store** [c. 540-604], *Moralia in Job*, XVI:37, 45

DAG 3

Sønnens inkarnasjon

Skriftlesninger

Jeremia 33,14-16
Salme 72,7.12.16.17
Johannes 1,1-14

Patristisk lesning

Fra den armenske tradisjonen

Han tok på seg alle menneskelige lidenskaper, unntatt synden. Det vil si: Han hungret, han som gir mat til alle levende. Han tørstet, han som gir livets vann til sine troende. Han følte tretthet, han som er de utslittes hvile. Han sov, han som alltid holdt Israel våkent. Han gråt, han som tørket bort hver tåre fra alle øyne ... Han tok på seg vårt forgjengelige legeme, slik at han som er uforgjengelig, skulle lide med det forgjengelige legeme, og han som er udødelig, skulle dø med det dødelige legeme, for å frigjøre oss som er skyldige.
- **Gregor av Skevra** [12./13. århundre], *On True Faith and Pure Conduct in the Virtues*, 15-17

Til ettertanke:

1. Hvordan inspirerer og former troen på Jesus, Guds inkarnerte Sønn, våre liv?
2. Hvordan har du opplevd Kristi trøstende nærvær i ditt liv?
3. Overalt hvor vi ser noen som er tørste, sultne, gråter eller lider, er Kristus til stede.

Bønn

T/ Ære være deg, o Kristus! Ære være deg!

Guds ord, du ble menneske og tok bolig iblant oss.
I alle ting har du tatt del i vårt liv;
du døde slik vi alle dør. **T/**

Davids sønn, du som de rettferdige og profetene lengtet etter, du har forkynt de gode nyhetene for de fattige, du har forkynt et nådens år fra Herren. **T/**

Du kom for å bryte trelldommens lenker;
Du gikk omkring og gjorde godt;
du har åpnet veien til Guds nærvær for alle. **T/**

Du kom til verden i svakhet og fattigdom; du har forbløffet de stolte med din ydmykhet; du har trukket de slitne og utmattede til deg. **T/**

Du er Guds lam og vår hyrde,
Guds tjener og vår Herre:
Du ble gjort til synd for oss, vår Forløser. **T/**

La oss be:

Herre Gud, vår Far, dra våre øyne til
deg, slik at vi sammen kan vandre fra
mørket til lyset fra ditt ansikt,
åpenbart for oss i Jesus, din Sønn og
vår bror, som lever med deg og
Den Hellige Ånd nå og i all evighet.
AMEN.

Alternative Patristiske Lesninger

Fra den syriske tradisjonen

Nå som de høyeste og de laveste skapningene er blitt ett, finnes det ikke lenger høyt og lavt. Gud har til og med vist seg på jorden, og vår [menneskelige] natur har steget opp til himmelen. Da Gud kom ned til oss, ble jorden til himmel, og da Sønnen av vårt slag ble reist opp, ble himmelen til jord. Himmel og jord ble ett.
- **Abdisho bar Bahriz** [9. århundre], *Commentary on the Celebrations of the Church*, p. 58

Fra den greske tradisjonen

Dette er Herrens nåde, og dette er Herrens midler til gjenopprettelse for menneskene. For han led for å forberede frihet fra lidelse for dem som lider i ham. Han steg ned for å reise oss opp. Han opplevde å bli unnfanget, for at vi skulle elske den som ikke er skapt. Han steg ned til forgjengelighet, slik at forgjengeligheten skulle ikle seg udødelighet. Han ble svak for oss, for at vi skulle reise oss med kraft. Han steg ned til døden, for at han skulle skjenke oss udødelighet og gi liv til de døde. Til slutt, han ble menneske, for at vi som dør som mennesker, skal leve igjen, og døden ikke lenger skal herske over oss.
- **Athanasius av Alexandria** [c. 295-373], *Festal Letters*, 10:8, 19

DAG 4

Påskemysteriet: Jesu lidelse, død og oppstandelse

Skriftlesninger

2. Mosebok 3,7-8
Salme 16,5.7.10.11
Filipperne 2,5-11

Patristisk lesning

Fra den latinske tradisjonen

Gud Fader var svært barmhjertig: Han sendte sitt skapende Ord for å frelse oss, og kom akkurat til det stedet der vi hadde mistet livet, og brøt våre lenker. Hans lys kom til syne og fikk fengselsmørket til å forsvinne. Han helliget vår fødsel og tilintetgjorde døden, og løste lenkene som bandt oss.

- **Ireneus av Lyon** [c. 135-198], *Demonstration of the Apostolic Preaching*, 38

Til ettertanke:

1. Vi vet at vi alle kommer til å dø. Hvordan endrer troen på Jesus som tilintetgjør døden, måten vi forholder oss til denne virkeligheten på?
2. "Gud lar seg selv bli skjøvet ut av verden og opp på korset. Han er svak og maktesløs i verden, og det er nettopp på den måten, den eneste måten, at han er med oss og hjelper oss." (Dietrich Bonhoeffer)
3. Som den Oppstandne er Jesus med oss til tidenes ende. På hvilke måter oppmuntrer hans nærvær deg i ditt daglige liv?

Bønn

T/ Lovet være du, o Herre!

Velsignet er du, Kristus, den førstefødte av alt det skapte,
du er kronet med herlighet og ære. **T/**

For ditt navn skal hvert kne bøye seg i himmelen og på jorden og under jorden,
og hver tunge skal bekjenne at du er Herren. **T/**

La oss juble og lovsynge deg, o Kristus, Faderens elskede Sønn.
Du er den Oppstandne, du kaller oss til å leve i deg. **T/**

Vi tilber deg, vi ærer deg, for du er kongenes konge og herrenes herre.
Du har åpnet himmelriket for oss. **T/**

Vi takker deg til alle tider, og vi velsigner ditt navn.
Du er med oss alle dager inntil verdens ende. **T/**

La oss be:

Herre, vår Gud,

du har befridd oss fra døden ved å
herliggjøre din Sønn Jesus.

Gjennom hans oppstandelse, vekke våre
slumrende hjerter, opplys alle som søker deg.

La morgenstjernen skinne over oss,

Jesus Kristus, den levende,

som er Herre i all evighet.

AMEN.

Alternative patristiske lesninger

Fra den greske tradisjonen

Freiseren kom til jorden av barmhjertighet for menneskeheten. Han delte våre lidelser fullt ut, før han led på korset og lot seg nedverdige ved å ikle seg vårt kjød. For hvis han ikke hadde lidd, ville han ikke ha kommet for å bo blant menneskene. Først led han, så steg han ned og ble sett. Hva er den lidelse som han led for oss? Nestekjærlighetens lidenskap.

- **Origenes av Alexandria** [c. 185-254], *Homilies on Ezekiel*, 6:6

Fra den syriske tradisjonen

Kroppen takker deg for at den ble berget ved din ydmykelse.

Den var en forkommen sau, og løven lå i skjul for å rive den i filler,
og den skjulte synden er det udyret som lemlester den.

David bevarte seg selv mens han berget sauene.

I stedet for vår kropp overgav du ditt legeme

til den død som fortærte oss, men som ikke ble tilfredsstilt.

- **Efrem av Nisibis** [c. 306-373], *Hymn on Virginity*, 37:5

DAG 5

Den Hellige Ånd, giveren av liv og glede

Skriftlesninger

Esekiel 36,24-28

Salme 104,24-25. 27-29. 33-34

Johannes 3,4-8

Patristisk lesning

Fra den syriske tradisjonen

Det er ikke riktig å si at Ånden forlater oss når vi synder, for så å vende tilbake når vi blir omvendt... Hva hjelper det meg om han bor i meg etter at jeg er blitt rettferdig? Hvis han ikke bor i meg ved syndefallet, ikke gir meg en hjelpende hånd og ikke reiser meg opp, hvordan skal jeg da kunne merke hans hjelp? Hvilken lege, når han ser en syk person som lider, forlater ham for å komme til ham når han blir frisk? Er det ikke mer nyttig at legen er hos den syke mens han er syk?

- **Philoxenus av Mabbug** [c. 440-523], *On the Inhabitation of the Holy Spirit*

Til ettertanke:

1. Guds Ånd fornyer jorden hver dag og kaller oss til samarbeid.
2. Hva er kildene til glede i livet ditt, og hvordan er de knyttet til Den hellige ånd?
3. Hvor ser vi Den Hellige Ånd i arbeid der han overvinner våre uenigheter og drar oss inn i en dypere enhet? Hvordan kan vi slutte oss til dette arbeidet?

Bønn

T/ Amen, amen! Halleluja!

Du er Ånden som ble pustet på Adams ansikt,
og gjorde det menneskelige kjødet til et levende vesen. **T/**

Du er den Ånd som ble gitt av den Oppstandne.
Våre synder er blitt tilgitt. **T/**

Du er Ånden som ble sendt på pinsedag.
Du åpnet veien for at evangeliet skulle nå ut til alle mennesker. **T/**

Du er Ånden som vekker vår bønn.
Vi blir holdt fast i Guds kjærlighet. **T/**

Du er Guds Ånd som utøses over de døde. Gravene skal åpnes, og de døde skal stå opp. **T/**

La oss be:
Gud vår Far,
du har åpenbart for oss ditt livs forunderlige mysterium
ved å sende din Sønn til verden og dele med oss din Ånd av hellighet og glede.
La oss glede oss i Ånden som fornyer jorden og kaller oss til enhet.
Vi bekjenner vår tro på deg, den ene Gud, tre ganger hellig:
Fader, Sønn og Hellig Ånd.
Velsignet er du, nå og i all evighet.
AMEN.

Alternative patristiske lesninger

Fra den greske tradisjonen

Dette er min Gud, Herren over alle, som alene har utstrakt himmelen og lagt jordens bredde under den, ...
Han som grunnla jorden på vannene og gav en ånd til å nære den. Åndens pust gir lys til det hele, og hvis
han trakk sin pust tilbake, ville det hele gå fullstendig til grunne. Ved ham taler du, o menneske.
Du puster Hans åndedrag, men du kjenner ham ikke.
- **Theophilus av Antiokia** [2. århundre], *Ad Autolytus*, I:7

Fra den latinske tradisjonen

«Deres himmelske Far vil gi den gode Ånd til dem som ber ham.» Dette er Ånden som øser ut den
kjærlighet i våre hjerter som gjør at vi overholder de hellige bud, ved å elske Gud og vår neste. Det er i kraft
av denne Ånden vi roper: «Abba, Far». Derfor er det Ånden som gir oss evnen til å be, og det er den samme
Ånden som vi ønsker å ta imot. Det er han som driver oss til å søke, og det er han vi lengter etter å finne.
- **Augustin av Hippo** [354-430], *Exposition on Psalm 118*, 14:2

DAG 6

Kirken: De troendes fellesskap

Skriftlesninger

Jesaja 2,2-4
Salme 133
Efeserne 4,1-6

Patristisk Lesning

Fra den latinske tradisjonen

Kirken er én, spredt vidt og bredt til en mangfoldig skare ved at den vokser i fruktbarhet. Likesom det er mange solstråler, men kun ett lys, og mange grener på et tre, men én kraft i dets sterke rot ... på samme måte sprer kirken, som er opplyst av Herrens lys, sine stråler over hele verden. Og likevel er det ett lys som spres overalt. Og kroppens enhet er heller ikke splittet. Hennes fruktbare overflod sprer sine grener over hele verden.

- **Cyprian av Kartago** [c. 210-258], *On the Unity of the Church*, 5

Til ettertanke:

1. Kirken er kalt til å spre Kristi lys over verden. Hvor erfarer du dette i din egen sammenheng?
2. Selv om Kirken er ett legeme i Kristus, har kirkene historisk sett vært splittet. Hvordan har du opplevd smerten ved denne splittelsen?
3. Som Den hellige ånds samfunn, fredens giver, er Kirken sendt for å leve og spre fredens budskap i verden. På hvilke måter kan kirkene gjøre det mulig for sine medlemmer å oppfylle dette kallet?

Bønn

T/ O Herre, hør vår bønn!

Ved den tomme graven betrodde du nyheten om din oppstandelse til kvinnene.
Befri alle evangeliets budbringere fra frykt. **T/**

På veien til Emmaus forklarte du loven og profetene for disiplene.
Åpne våre sinn slik at vi kan forstå Skriftene. **T/**

I den øvre sal gav du dine venner din fred i gave.
Hjelp oss å bevare denne freden ved vår innbyrdes kjærlighet. **T/**

Ved innsjøens bredd utnevnte du Peter til hyrde for din flokk.
Styrk og bevar lederne i våre fellesskap med din Ånd. **T/**

På fjellet samlet du de spredte disiplene før du vendte tilbake til Faderen.
La dem som tror på deg, forenes i tro og nestekjærlighet. **T/**

La oss be.

Himmelens og jordens Gud,
din Sønn Jesus Kristus har åpenbart deg som vår Far
og lovet oss Den hellige ånds gave.

Gi din Kirke å overvinne skandalen som vår splittelse er, slik at vi kan vitne om ditt fellesskapsliv ved enheten i vår trosbekjennelse og gjensidig tjeneste i kjærlighet.

Ved Kristus, vår Herre.

AMEN.

Alternative patristiske lesninger

Fra den armenske tradisjonen

Hellige fedre og sannhetens lærere! Ledere og pastorer for Kristi hjord! Dere som leder og er forvaltere i Guds hus! I dag ser jeg dere samlet i én ånd og i ett legeme, i tilslutning til ham som er alles overhode. Hvem har ledet dere til denne fredens rolige havn, dere fredsskapere på jord, om ikke Den Hellige Ånd, som er gitt oss fra himmelen som vår fred? Og til hvilken hensikt, om ikke for å begynne oppbyggingen av Guds tempel som er rasert og ødelagt, og som ondskapens opphavsmann har revet ned?

- **Nerses av Lambron** [1152-1198], *Synodal Discourse*

Fra den greske tradisjonen

Å være mange og utallige, menn, kvinner, barn, mangfoldige og dypt forskjellige i opprinnelse og utseende, nasjon og språk, livsstil og alder, kunnskap og kunst, levemåter, skikker og tilbøyeligheter, vitenskaper og æresbevisninger, skjebne, temperament og vaner, alle er i [kirken], der alle blir gjenfødt og gjenskapt i Ånden. Til alle gir og formidler hun den samme guddommelige utforming og betegnelse: Å være i Kristus og bære hans navn. Og ha det samme forholdet, enkelt, udelt og udelelig, i troen. Den tillater ikke lenger å anerkjenne selv eksistensen av de mange og ubeskrivelige forskjellene som finns blant dem, fordi alle universelt refererer til og møtes i [kirken].

- **Maximus bekjenneren** [c. 580-662], *Mystagogy*, 1

DAG 7

Dåp til Herrens død og oppstandelse

Skriftlesning

Mika 7,18-19
Salme 51,1. 7. 10. 12
Matteus 28,16-20

Patristisk lesning

Fra den greske tradisjonen

Slik er kraften i troen på Kristus, slik er overskuddet av hans nåde: Likesom ilden når den møter malm fra gruven, straks forvandler jord til gull, slik og mye mer gjør dåpen dem som blir døpt, til gull i stedet for leire. Ånden faller da som ild inn i våre sjeler, brenner opp «det jordiske bildet» og frembringer «det himmelske bildet», nypreget, lyst og glitrende, som fra smelteovnen.

- **Johannes Khrysostomos** [c. 350-407], *Homily on the Gospel of John*, X:2

Til ettertanke:

1. Kristne er døpt til Kristi død og oppstandelse. Hva betyr din dåp for deg i dag?
2. Synden forderver oss på forskjellige måter. Gjennom dåpen frigjør Gud oss fra denne ydmykelsen.
3. Til tross for ulike kirkelige tradisjoner og praksiser, hvordan påvirker bekjennelsen av «én Herre, én tro, én dåp» (Ef. 4,5) vårt forhold til andre kristne?

Bønn

T/ Vi takker deg, Herre, og velsigner ditt navn!

For at du har kalt oss til tro i dåpen,
for fellesskapet vi deler i den nye pakt,
for ditt nærvær i den hellige Kirke. **R/**

For de forfulgte kristnes vitnesbyrd,
for lidelsen i deres martyrium,
for deres deltakelse i Kristi lidelse. **R/**

For alle som tjener fellesskapet,
for dem som ber og arbeider for kirkelig forsoning,
for dem som legger ned sine liv for enhet. **R/**

La oss be.

Gud, vår Far, vi priser deg og velsigner ditt navn.

Ta imot vår takk for den enhet kristne allerede har i bekjennelsen til Jesus, Herren.

Vi ber deg om å fremskynde den dagen da våre kirker fullt ut anerkjenner hverandre i det fellesskapet som du ønsker, og som din Sønn ba om.

Vi ber om dette i Den Hellige Ånds kraft.

AMEN.

Alternative patristiske lesninger

Fra den syriske tradisjonen

Guds Sønn steg ned fra himmelen, ble menneske og reiste deg opp fra avgrunnen, slik at du skulle bli en sønn for Gud.

Han ble din bror i det hellige morsliv og gjorde deg til sin bror i dåpens morsliv. ...

Han gjorde deg til en sønn for Gud, sammen med ham i vannet, slik at han som er den enbårne, får brødre gjennom den andre fødsel.

For han ble selv menneske ved den andre fødsel, og ved denne andre fødsel gjorde han deg til en sønn for Gud.

- **Jakob av Sarug** [c. 451-521], *Discourse 10*

Fra den latinske tradisjonen

Menneske, du våget ikke å løfte ditt ansikt mot himmelen. Du vendte blikket mot jorden, og plutselig mottok du Kristi nåde ... Løft derfor blikket mot Faderen, som har født deg gjennom dåpen, mot Faderen som har frikjøpt deg gjennom Sønnen, og si: «Vår Far!»

- **Ambrosius av Milano** [c. 337-397], *The Sacraments*, V:19

DAG 8

Å vente på Riket og livet som skal komme

Skriftlesning

Johannes Åpenbaring 21,1-4
Salme 85,8. 10-12
Lukas 12,35-40

Patristisk lesning

Fra den syriske tradisjonen

Den som lever i kjærlighet i dette skaperverket, puster livet som kommer fra Gud. Mens han ennå er i denne verden, puster han gjenfødelsens luft. I denne luften vil de rettferdige fryde seg ved oppstandelsen. Kjærligheten er det riket som vår Herre på mystisk vis lovte at disipler skulle få spise måltider i: «Dere skal spise og drikke ved bordet i mitt rike.» Hva skulle de spise, om ikke kjærlighet? Kjærlighet er nok til å gi et menneske næring i stedet for mat og drikke. Dette er den vin som fryder menneskets hjerte. Salig er den som drikker av denne vinen!

- **Isak av Ninive** [7th century], *First Collection*, 43

Til ettertanke:

1. Kjærlighet vil være realiteten i Guds rike. Konkret nestekjærlighet i handling gjør dette riket nærværende i våre liv.
2. Hvordan kan vi som lever i forventning til Guds rike, være tegn på det kommende riket i verden i dag?
3. Vi er kalt til å være klare for Herrens gjenkomst. Hvordan forbereder vi oss på det?

Bønn

T/ **Jesus Kristus er Herre, til Gud Faders ære**

Herre Kristus, du som for vår skyld ble fattig
og som lover at de fattige skal arve himmelriket,
du fyller oss med din rikdom. **R/**

Herre Jesus, du som er saktmodig og ydmyk av hjertet,
du som åpenbarer en ny verden for dem som setter sin lit til deg,
du gir oss din fylde. **R/**

Herre Kristus, du som knelte og ba med ansiktet mot jorden,
du som i sorg banet en vei til trøst,
du er den glede som ingenting og ingen kan ta fra oss. **R/**

Herre Jesus, du som styrter ned makter og myndigheter
og kler fredsskapere med en herlig kappe,
du forvandler oss til ditt bilde. **R/**

Herre Kristus, du barmhjertige og medlidende
som på korset tilga tyven som døde med deg,
vi ber deg: Husk på oss når du kommer til ditt rike. **R/**

La oss be.

Herre, fremskynd din store og herlige dags komme!

I vårt mørke er det mange menn og kvinner som ikke lenger våger å håpe.

Beskytt troens flamme i hjertene til de svake og lidende.

Måtte Kirken trofast promklamere din Sønns seier over døden

og være et fyrtårn for forventningen om hans gjenkomst i herlighet.

Han er den levende, med deg og med Den Hellige Ånd. Nå og i all evighet.

AMEN.

Alternative patristiske lesninger

Fra den greske tradisjonen

Du, Herre, har befridd oss fra frykten for døden. Du har gjort slutten på dette livet til begynnelsen på det sanne livet for oss. Du lar våre kropper hvile i søvn for en tid, og vekker dem opp igjen ved den siste basun. Du gir vår jord, som du har formet med dine hender, til jorden for at den skal være i sikkerhet. En dag vil du ta tilbake det du har gitt, og forvandle våre dødelige og uanselige levninger med udødelighet og nåde ... Du har vist oss veien til oppstandelse, da du brøt helvetes porter og tilintetgjorde ham som hadde dødens makt.
- **Gregor av Nyssa** [c. 335-395], *Life of St Macrina*, 24

Fra den latinske tradisjonen

Gjennom håpet gir Gud oss føde, næring, styrke og trøst i dette strevsomme livet. I dette håpet synger vi «halleluja». Se bare hvilken glede det er i håpet! Hva kan virkeligheten være? Du spør: «Hva kan det være?» Lytt til hva som blir sagt: «De skal drikke seg fulle av ditt hus' overflod.» Det er den virkeligheten som håpet handler om. Vi er tørste. Vi er sultne. Det må være slik at vi skal bli tilfredsstilt. Sult mens vi er på reise, metthet når vi kommer hjem. Når skal vi mettes? «Jeg skal bli mett når din herlighet åpenbares.» ... Da vil det være «halleluja» i virkeligheten, mens det nå bare er et håp.
- **Augustin av Hippo** [354-430], *Sermons*, 255:5

TILLEGG

Bose-fellesskapet

Klosterfellesskapet i Bose har som mål å leve ut klosterlivet i dag. Det plasserer seg både i den østlige og vestlige kristne tradisjonen som helt siden de første århundrene har sett menn og kvinner forlate alt for å søke å leve evangeliet radikalt i sølibat og forenet i fellesskap.

Bose ble grunnlagt i 1968 på initiativ av broder Enzo Bianchi, sammen med noen brødre og søstre. Helt fra starten har det vært et økumenisk fellesskap. Blant de første som avla sine løfter i 1973, var det kristne fra forskjellige kirkesamfunn, i et blandet fellesskap av både menn og kvinner, som alle lever i sølibat som svar på Kristi kall. I dag er fellesskapet anerkjent av den romersk-katolske kirken som et kloster «sui iuris». Det betyr at det er etablert i den lokale kirken i Biella (Piemonte, Italia), men det er et kloster som er helt uavhengig i sin interne ledelse. Og alle medlemmene, som tilhører ulike kristne kirker, har de samme rettighetene.

Brødrene og søstrene i klosterfellesskapet i Bose, som søker Gud gjennom etterfølgelse av Jesu Kristus, søker å leve evangelisk og radikalt i sølibat og i fellesskap, i lydighet, fattigdom og stabilitet i samsvar med leveregelen i Bose og inspirert av de store klostertradisjonene i øst og vest. I denne *forma vitae*, grunnlagt i dåpen og næret av nattverden, tar brødrene og søstrene vare på impulsene som er kommet fra den økumeniske bevegelsen og fra Det andre Vatikankonsil.

Livet til brødrene og søstrene i Bose er preget av enkelhet med fokus på det essensielle. Et såkalt kenobitisk liv bestående av bønn og arbeid, for å fullføre det eneste sanne «arbeidet» til en klosterbror eller -søster: Å tro på og leve i den som Gud har sendt, Jesus Kristus.

Tre ganger om dagen møtes kommuniteten til felles bønn, der tiden markeres med sang av Bibelens salmer og lytting til forkynnelsen av Guds ord i Skriften, i tråd med den eldgamle tradisjonen som kirken har arvet fra Israels folk. Tilhørigheten vår til ulike kristne trossamfunn har ført til at vi har formulert vårt eget tilpasset uttrykk for tidebønnens liturgi som er anvendelig for alle kristne. Slik oppstod *Pregbiera dei Giorni*, første gang utgitt i 1973, og gjentatte ganger utvidet og beriket for å få en daglig økumenisk liturgi som er organisk og i samsvar med vår praksis. Selv om den opprettholder strukturen som er typisk for den vestlige liturgiske bønnen, bygger den på den rike eukologiske og trosmessige arven fra kirkene både i øst og vest. Og dermed blir denne tidebønnsliturgien et verktøy også for kristne grupper og fellesskap som ønsker å be sammen, men med respekt for forskjellene dem imellom.

Fellesskapets bønn gjenspeiles i hver enkelt brors og søsters liv gjennom personlig bønn, først og fremst *lectio divina*. Et medlem av kommuniteten tilbyr hver dag denne åndelige lesningen av bibeltekster til besøkende gjester. Som forberedelse til søndagens nattverdsgudstjeneste samles kommuniteten og gjestene til en våkenatt på lørdagskveldene. Der leses søndagens bibeltekster i fellesskap, og prioren, eller en bror eller søster utpekt av ham, hjelper kommuniteten til å forstå den åndelige enheten som kjennetegner de bibeltekstene som inngår i tekstrekkene.

Alle brødrene og søstrene arbeider og tjener til livets opphold, etter apostlenes og kirkefedrenes eksempel. De engasjerer seg i ulike aktiviteter som kan endre seg over tid. Selv om det ikke finnes en spesifikk virksomhet drevet av klosterfellesskapet, blir det utført ulike typer arbeid for å dekke behovene til fellesskapet, gjestene, de fattige og kirkene. Grønnsakshager, frukthager, olivenlunder og vingårder, ikon- og

voksverksteder, snekkerarbeid, et forlag, samt bibelsk og patristisk forskning og studier av den store jødiske og kristne tradisjonen er noen av de profesjonelle aktivitetene som er utviklet til dags dato.

Gjestfrihet har vært en tjeneste som har vært praktisert siden klostervesenets opprinnelse. I Bose og i fraternitetene - for tiden tre: i Ostuni i Puglia, i Assisi og i Civitella San Paolo i nærheten av Roma - søker brødrene og søstrene å ønske alle velkommen og å erfare Kristi nærvær i alle, han som sa: «Jeg var en fremmed, og dere tok imot meg» (Matt 25,35). Spesiell oppmerksomhet får de som trenger et sted for seg selv for å stoppe opp i stillhet, for å dele våre bønner og våre liv, eller for en broderlig diskusjon om verdens og kirkens problemer.